

ΚΩΝΣΤ. Ι. ΔΙΓΕΝΑΚΗ

Χρονιά 232

ΤΟ

ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΣΚΛΑΒΟΥ

(Συμπεριεχομένη πατριωτική αλληγορία)

(Ἐκ τῶν ἀνεκδότων, ἐκ 4 χιλ. στίχ., ποιημάτων μου)

.....
'Ἄλλ' Ἑλλάς, Σὺ, πέπρωται καὶ πάλιν γ' ἀναξήσης
καί, ὡς ἡ πάλαι, εὐκλεῶς ἐδῶ θὰ βασιλεύσης'
τὴν Λόξαν σου τὴν παλαιάν καὶ πάλιν θ' ἀποκτήσης
καὶ μ' ἔλθῃ τὴν ταπεινώσιν. Ἑλλάς, θὰ θριαμβεύσης
(σελ. 9—10)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου "ΝΟΜΙΚΗΣ"

Ὀδὸς Ὁφθαλμιατρῆων 5

1906

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΧΑΝΙΩΝ

Αρ. Αριθ. 56478
Χρονολ. Εισαγ. 18-5-2000

Ειδικότης. Παιδ. Κριτικής Φιλολογίας
Αριθ. 88959 / ΔΙΕΥΤΟ

ΚΩΝΣΤ. Ι. ΔΙΓΕΝΑΚΗ

Κομπινα 1932

ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΣΚΛΑΒΟΥ

(ἔμμετρος πατριωτικὴ ἀλληγορία)

(Ἐκ τῶν ἀνεκδότων, ἐκ 10 χιλ. στίχων, ποιημάτων μου)

.....
Ἄλλ' ὦ Ἑλλάς, Σὺ, πέρωται καὶ πάλιν ἢ ἀναζήσης
καὶ, ὡς τὸ πάλαι, εὐκλεῶς ἐδῶ θὰ βασιλεύσης
τὴν Δόξαν σου τὴν παλαιὰν καὶ πάλιν θ' ἀποκτήσης
καὶ μ' ὄλην τὴν ταπεινώσειν, Ἑλλάς, θὰ θριαμβεύσης.

(σελ. 9—10)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ "ΝΟΜΙΜΟΣ,"

Ὁδὸς Ὀφθαλμιατρῆων 5

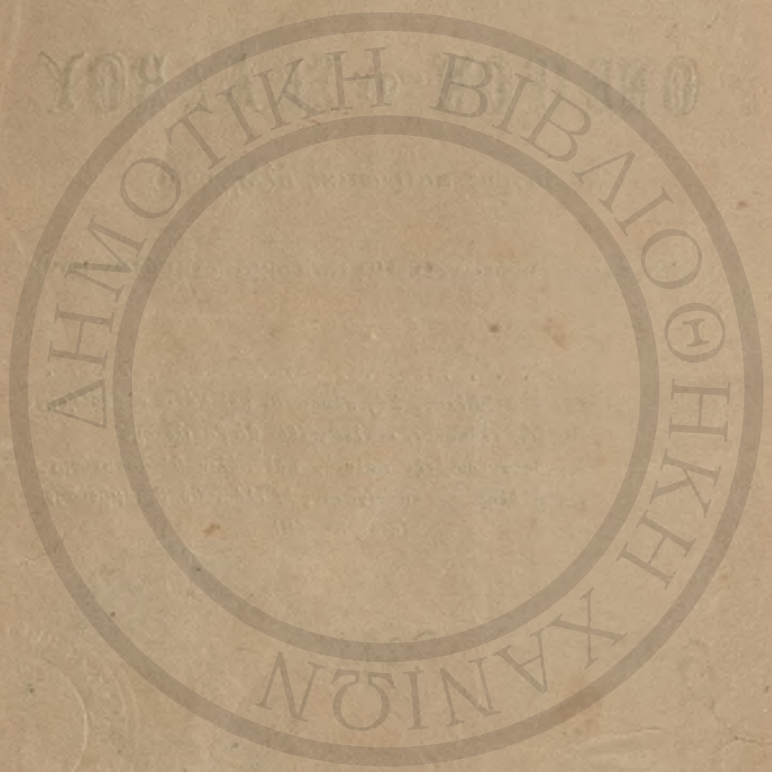
1906

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

100

100

100

100

100

100

100

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΣΚΛΑΒΟΥ

I

Συντετριμμένος τὴν ψυχὴν ἐκ τῆς πικρᾶς δουλείας,
τὸν τύπον τῆς γεννήσεως μὲ θλίψιν μου ἀφίνω
καὶ πλήρης ἄλγους ψυχικοῦ, πλήρης μελαγχολίας,
τὸ βῆμά μου ἐπὶ πολλὸ ἀσκόπως διευθύνω.

Ἐγκαταλείπω πρὸς στιγμὴν γῆν ὑποδουλωμένην·
τὰ στήθη μου ἐπόθησαν ἐλεύθερον ἀέρα·
ζητῶ νὰ φθάσω μὲ χαρὰν εἰς γῆν πεφλημένην·
θέλω νὰ ἴδω ἥλιον μ' Ἑλληνικὸν αἰθέρα.

Εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς Μητρὸς κ' εἰς τὴν Ἐλευθερίαν
ἢ τεθλιμμένη μου ψυχὴ ζητεῖ παρηγορίαν.

Με ἀστραπῆς ταχύτητα τὸν δρόμον διανύω,
ἢ δάμα καὶ ὁ κάματος τὸ σῶμα δὲν κουράζει,
ἐπὶ τῇ θέᾳ οὐρανοῦ Ἑλληνικοῦ δακρύω
καὶ ἡ ψυχὴ εἰς ὄνειρα γλυκύτατα ὀρεμβάζει.

Ὅποιος ἱερὸς παλμὸς ἐν τῇ καρδίᾳ πάλλει,
ἐποῖον αἰσθημα χαρᾶς τὰ στήθη πλημμυρίζει,
ὅποια μὲ κατέλαβε συγκίνησις μεγάλη,
ἐπὶ τῇ θέᾳ σου Πατρίς! ὁ σκλάβος τὸ γνωρίζει.

Ὁ σκλάβος ὅστις ἔζησεν εἰς χώραν σκλαβωμένην
καὶ τὰς βασάνους τῆς φορικτῆς ὑπέστη τυραννίας,
ἐκεῖνος μόνον τὴν ψυχὴν τὴν ἔχει τεθλιμμένην
καὶ τὰς μεγάλας ἐννοεῖ τοῦ πόνου ἀγωνίας.

Ἰδοῦ, τὰ ἔνδοξα βουνὰ τῆς προσφιλοῦς Πατρίδος,
ἐφ' ὧν κατόκουν οἱ θεοὶ καὶ ἡ Ἐλευθερία,

τὸ ἔνδοξον προπύργιον τῆς γῆς τῆς Ἑλληνίδος,
ἐνθα ἐγαλουχήθησαν Δόξα, Τιμή, Ἀνδρεία.
Ἰδού, ἡ Δόξα ἡ ἀφθίτος τῶν χρόνων τῶν ἀρχαίων,
ἡ ἱερὰ Ἀκρόπολις μετὰ τοῦ Παρθενῶνος,
αἱ Θερμοπύλαι, αἱ Πλαταιαί, ἡ πόλις τῶν Θηβαίων,
ἡ Σαλαμίς ἡ ἔνδοξος, ἡ γῆ τοῦ Μαραθῶνος.

Ἦ, ποία δὲν ἐγκλείεται Δόξα καὶ μεγαλεῖον
εἰς τὸ ἀρχαῖον παρελθὸν αὐτῶν τῶν ἐρειπίων!

Κατάκοπος ἐκ τῶν δεινῶν μακρᾶς ὁδοιπορίας
πατῶ εἰς γῆν Ἑλληνικὴν, εἰς γῆν πεφλημένην
καὶ ἀναπνέω ζεῖδωρον πνοὴν ἐλευθερίας,
ἀνακουφίζων ἐν αὐτῇ ψυχὴν τὴν τεθλιμμένην.
Κλίνω τὸ γόνυ εὐλαβῶς τὴν γῆν νὰ προσκυνήσω,
τὴν γῆν Πατρίδος προσφιλοῦς, τὴν γῆν ἀφθίτου κλέους,
τὸ χῶμά της τὸ ἔνδοξον μ' ἀγάπην νὰ φιλήσω,
ν' ἀνάμνησθῶ τῆς ἐποχῆς Σωκράτους, Περικλέους.
Τέλος εἰς βράχον ἱερὸν τὸ σῶμα κατακλίνω
κ' εἰς ὕπνον θεῖον καὶ γλυκὺν τὸ πνεῦμά μου ἀφίνω.

II

Ὅποῖον θεῖον ὄνειρον, ὅποία ὄπτασία
παρίσταται ἐν τῷ πνεύματι τὴν θεῖαν ταύτην ὄραν.....!
εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν πλανᾶται ἡ φαντασία
κ' εἰς τὴν κλεινὴν εὐρίσκομαι τοῦ Περικλέους χώραν.
Βλέπω τοὺς ἄνδρας τοὺς κλεινοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης,
τ' ἀρχαῖον τῆς Ἑλλάδος μας θαυμάζω μεγαλεῖον
καὶ εἰς τὰ πάντα ἐντροφῶ μετὰ πολλῆς μερίμνης,
ἐνφ' ἀκόμη προχωρεῖ τὸ ὄνειρον τὸ θεῖον.

Αίφνης μὲ ἐπιβάλλουσαν μορφὴν ἐκεῖ προβάλλει
ἢ τῶν λαῶν Βασίλισσα, Ἑλλάς ἢ δοξασμένη,
πορφύρα κνανόλευκος τὸ σῶμα περιβάλλει
καὶ προχωρεῖ σιωπηλή, μὲ ξίφος ὀπλισμένη.
Τὸ βῆμα εἰς τὴν Ἀκρόπολιν βλέπω καὶ διευθύνει,
εἰς θρόνον κάθηται χρυσοῦν καὶ ἐν σιγῇ μεγάλη
τὸ βλέμμα της περίλυπον, ἔδῶ κ' ἐκεῖ ἀφίνει
καὶ μυστικά, ὡς προσευχὴν, ἄσμα ἄρχισε νὰ ψάλλῃ·
κ' ἐνῶ τὸ ἄσμα ἔψαλλε τὴν εἶδα νὰ δακρύσῃ
καὶ μὲ μεγάλον πόνον της τὸ δάκρυ νὰ σπογγίσῃ.
Τ' ἀρχαῖον μεγαλεῖόν της ἐνεθυμήθη πάλιν,
τῆς Σαλαμίνας τὸ στενὸν ἀντίκρουσε μὲ πόνον
καὶ ὀδύνην εἰς τὰ στήθη της αἰσθάνεται μεγάλην,
ἀναμνησθεῖσα σήμερον Δόξαν ἀρχαίων χρόνων.
Ἐοργίλῃ τῶρα ἢ Ἑλλάς ἔστων θρόνον της ὠρθώθη,
μακρὰν τὸ βλέμμα ἔσρωπεν εἰς χώρας ὑποδούλους
κ' ἐφάνη γίγας πρὸς σιγμὴν ἐκεῖ, ὡς νὰ ἠνδρωθῆ,
καὶ μὲ φωνὴν Στεντόρειον ἔκραξε πρὸς τοὺς δούλους·
« Ἀγαπημένα μου παιδιὰ, ποῦ ἔστιν ὄρφανὰ ζῆτε,
» εἰς τὴ θερμὴ μου ἀγκαλιὰ ἐλᾶτε νὰ σᾶς βάλω·
» ἐλᾶτε εἰς τὸν ἴσκιό μου γλυκὰ νὰ κοιμηθῆτε,
» μὲ τὴ στοργὴν τὴ μητρικὴν καὶ σᾶς νὰ περιβάλλω.
» Χρόνια πολλὰ στεναίετε εἰς τὴ βαρεῖα ἄλυσσιδα,
» μὰ ἦρθ' ἡ ὥρα ἢ μυστικὴ νὰ πεταχῶ ἔστω ὄρη,
» ὅσα τὰ σκλάβα μου παιδιὰ νὰ σπείρω τὴν ἐλπίδα
» καὶ νὰ λυτρώσω τῶν δεσμῶν κάθε μου σκλάβα κόρη. »
Τοὺς λόγους της ἔτόνισε μ' ἀγέρωχον τὸ ὕφος
κ' ἔσυρεν ἐκ τῆς θήκης του τὸ ἐνδοξόν της ξίφος.
Πλὴν, μόλις ἠτοιμάζετο νὰ ἐκκινήσῃ πάλιν,
φάνη ἔμπροσθεν αὐτῆς μὲ ἐρυθρᾶν χλαμύδα,

γοργῶς, μὲ ὑπερηφάνειαν νὰ προχωρῆ μεγάλην
γυνὴ μεσηλιξ καὶ στυγνὴ φοροῦσα προσωπίδα.
Μὲ εἰρωνεῖαν περισσήν, μὲ ὑπουλον τὸ ὄφρος
πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἤρχισε νὰ δμιλῆ γελῶσα,
κραδαίνουσα μὲ ἀπειλὴν εἰς χεῖράς της τὸ ξίφος,
ἐνῶ συγχρόνως ἡ Ἑλλάς τὴν ἤκουε σιγῶσα.
« Ἑλλάς ! τῆ εἶπεν, ἡ γυνὴ ἡ ἀλαζῶν ἐκείνη,
» ποῦ διευθύνεις μὲ ὁρμὴν τὸ ἄσκοπόν σου βῆμα ;
» τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην του, παρακαλῶ, ἥς μείνη·
» λησιμόνησον τὴν Δόξαν σου καὶ ἐπάνελθ' εἰς τὸ μνήμα.
» Ἐγὼ τὴν τύχην τῶν λαῶν σήμερον διευθύνω,
» πεῖμαι ἡ πατοῦργος καὶ σκληρὰ τῆς Γῆς Διπλωματία
» καὶ ἐγώ, ὦ Ἑλλάς, νὰ ἐγερωθῆς ποτὲ δὲν σὲ ἀφίνω,
» σὲ θέλω πάντοτε νεκράν, μὲ μόνον τὰ μνημεῖα.
» Σήμερον ἴσως θ' ἀπαιτῆς, Ἑλλάς, εὐγνωμοσύνην,
» διότι ὑπῆρξας, ἀληθῶς, Μήτηρ κλεινὴ τῶν φάτων
» καὶ θὰ ἤξιους παρ' ἐμοῦ μικρὰν δικαιοσύνην,
» προτιμωμένη τῶν λαῶν βεβαίως, Σὺ, τὸ πρῶτον,
» Ἄλλ' ὦ ταλαίπωρος Ἑλλάς, ματαίως τὸ ἐλπίζεις,
» διότι τὸ συμφέρον μου πάντοτε προτιμᾶται,
» ματαίως εἰς τὰς χώρας σου μὲ πόνον ἀτενίζεις·
» Ἀλήθεια καὶ Δίκαιον, σήμερον παρορᾶται·
Τὰς τελευταίας λέξεις της εἶπε μὲ ἀλαζονεῖαν
καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον ἐκεῖθεν μὲ εἰρωνεῖαν.
Ἐλυσσε τότε τὴν σιγὴν ἣν ἡ Ἑλλάς ἐτήρει,
ὑπαύχην ἔστη πρὸ αὐτῆς καὶ σοβαρὰ συγχρόνως,
τὸ βλέμμα γύρω ἔστρεψε παντοῦ καὶ παρετήρει,
ὥσει ἐζήτει βοηθὸς νὰ γίνῃ αὐτῇ ὁ χρόνος.
Καὶ μὲ ὄφρος ὑπερήφανον καὶ γλῶσσαν μελιχίαν
πρὸς τὴν σκληρὰν καὶ ἄστοργον εἶπε Διπλωματίαν.

« Ἐγώ, δὲν εἶμαι ἢ Ἑλλὰς τῶν Σαλαμινομάχων,
» ἐκεῖνη ἣτις ἐγέννησε Γίγαντας καὶ Τιτᾶνας ;
» ἐγώ, δὲν εἶμαι ἢ Πατρις τῶν Μαραθωνομάχων,
» εἰς ἣν ὁ κόσμος ἐπαλλε τῆς Δόξης τοὺς παιᾶνας ;
» Δὲν εἶμαι ἐγώ, ποῦ ἐγέννησα Σωκράτην, Περικλέα,
» Ἡρόδοτον καὶ Ὅμηρον, Πλάτωνα, Θουκυδίδην,
» τὸν μέγαν Ἀγαμέμνονα, Αἴαντα, Ἀχιλλέα,
» τὸν Πλούταρχον, τὸν Σοφοκλῆν, Αἰσχύλον, Εὐρουπίδην ;
» Δὲν εἶμαι ἐγώ, ποῦ ἐσκόρπισα σ' ὄλην τὴν οἰκουμένην
» τὰ φῶτα, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν φιλοσοφίαν ;
» πρὸς τί λοιπὸν στὸ μνημῆμά μου μὲ θέλεις νεκρωμένην ;
» πρὸς τί δεικνύουν οἱ λαοὶ σ' ἐμὲ ἀχαριστίαν ;
» Τὰ προσφιλῆ τὰ τέκνα μου, πρὸς τί τὰ βασιανίζουν ;
» τὰ μητρικὰ τὰ σπλάγγχα μου, πρὸς τί μοῦ τὰ ξεσχίζουν ;
Καὶ τείνουσα τὴν χεῖρά της εἰς ὅλα τὰ σημεῖα,
τῇ ἔδειξε τὰ ἔνδοξα καὶ ἱερὰ μνημεῖα.
« Ἰδοῦ, ἢ Δόξα μου, ἔκραξε μὲ στεναγμὸν καὶ πόνον,
» τὸ εὐλαβὲς προσκύνημα πάσης τῆς οἰκουμένης,
» τ' ἀθάνατά μου τρόπαια ἡρωϊκῶν ἀγώνων
» πρὸς τί λοιπὸν μὲ τὰ δεομά, ἀχάριστος, μὲ δένεις ;
» Ἰδοῦ κ' ἢ ἄλλη Δόξα μου τῶν νεωτέρων χρόνων,
» ἀποκτηθεῖσα αἵματι πολυετῶν ἀγώνων.
» Ἰδοῦ, αἱ Σπέτσαι, τὰ Ψαρρά, ἢ Ὑδρα καὶ ἢ Κρήτη,
» τὸ Μεσολόγγι τὸ κλεινόν, τὸ ἔνδοξον Ἀρκαδί,
» αἱ δοξασμένα κορυφαὶ Ὀλύμπου, Ψηλορείτη,
» τῆς δόξης μου ἀθάνατον κ' αἰώνιον σημάδι.
» Νά, τοῦ Καραϊσκάκη μου μνημῆμα τὸ δοξασμένον,
» ποῦ ἐδῶ πλησίον καὶ αὐτὸ ὑπερηφάνως λάμπει,
» νά, καὶ τοῦ Μάρκου Βότσαρη τὸ δαφνοσκεπασμένον
» καὶ ἄλλα ποῦ κρύπτουν τὰ βουνά, οἱ λόγγοι μου κ' οἱ κάμποι

» Πρὸς τί λοιπόν, ἀχμάλωτον, σκληρὰ Διπλωματία,
» μὲ θέλεις εἰς τὸ μνήμά μου ; τίς εἶνε ἡ αἰτία ;
Αἰδώς ! τῇ εἶπεν, ἡ Ἑλλάς ἀρχίσασα καὶ πάλιν
μὲ ὕφος ὑπερήφανον καὶ μὲ ὀργὴν μεγάλην.

« Ἄν Σὺ, τὰ πάντα σήμερον, ὡς θέλεις κανονίζεις
» καὶ τὸ συμφέρον προτιμᾷς, ἀντὶ δικαιοσύνης,
» Διπλωματία ἀχάριστος, ὀφείλεις νὰ γνωρίζῃς,
» ὅτι τῆς φύσεως, σκληρὰ, τοὺς Νόμους καταισχύνεις.
» Συνήθως δ' ὅταν οἱ λαοὶ βλέπουν καὶ ἀδικοῦνται
» μὲ τὰς ἰδίας χεῖράς των τὸ δίκαιον ζητοῦσι
« κ' αἴφνης αὐτοί, ὡς Γίγαντες, ὅσας χώρας των ὀρθοῦνται
» καὶ τοὺς σκληροὺς τυράννους των μὲ ξίφος ταπεινοῦσι.
» Σὺ, τὰς κλεινὰς τὰς χώρας μου τὰς ἔχεις δεδεμένας
« καὶ μὲ δεσμεύεις, μὲ κρατεῖς, νὰ τὰς ἐλευθερώσω·
» πλὴν, πῶς αὐτὰς θὰ ἀνεχθῶ νὰ βλέπω σκλαβωμένας
» καὶ δὲν θὰ σπεύσω ἀκάθεκτος ἐκεῖ, νὰ τὰς λυτρώσω ;
» Ὅποια μήτηρ θ' ἀνεχθῆ τὰ τέκνα της ν' ἀφήσῃ
» εἰς τοῦ δημίου τοῦ σκληροῦ χεῖρα τὴν δολοφόνον
» καὶ κατ' αὐτοῦ, ὡς λέαινα, δὲν ἤθελ' ἐφορμήσει
» νὰ τὸν σπαράξῃ, σώζουσα τὰ τέκνα της μὲ πόνον ;
.....

Τοὺς λόγους της ἐπέρανε μετ' ἀγερώχου ὕφους,
ἐνθ' αὐτοὺς συνῴδευε καὶ ἀπειλὴ τοῦ ξίφους.

Ἦκουε ταῦτα σιγηλή, κατατεταραγμένη
ἢ ἀλαζῶν αὐτὴ γυνή, χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ·
τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην του θέτει κατησχυμένη,
κρίνασα συνετώτερον φαίνεται νὰ σιγήσῃ.

Ἄλλ' ἡ Ἑλλάς ἐκ τῆς σιγῆς αὐτῆς λαβοῦσα θάρρος
μὲ τόνον δυνατώτερον ἀνέκραξε καὶ πάλιν.

« Διπλωματία, ἀχάριστος, αὐτὴ ἡ γῆ εἶν' ὁ φάρος,

» ποῦ δίδει εἰς ὄλους τοὺς λαοὺς τὴν λάμπριν τὴν μεγάλην.
» Τὸ φῶς αὐτὸ τὸ ἀθάνατον ποτε δὲν θέλει σβύσει,
» αὐτὸ θὰ εἶνε πάντοτε λαμπρότερον ἥλιου
» καὶ εἰς τὸ μέλλον πέπρωται καὶ πάλιν νὰ φωτίσῃ,
» νὰ καταστή ὁ τηλαυγὴς φάρος τῆς ὑψηλίου.
» Θέλεις ἀκόμη νὰ πεισθῆς, σκληρὰ Διπλωματία ;
» ἀμέσως ταύτην τὴν στιγμὴν θὰ σοῦ τὸ ἀποδείξω'
» Ἐλα ἐδῶ, ἐφώναξε, κλεινὴ μου Ἱστορία,
» εἰς ἣν ἐγὼ τὸ δίκαιον πάντοτε θὰ στηρίζω».
Εἰς τὴν φωνὴν ὑπήκουσεν εὐθύς κ' ἐνεφανίσθη
κόρη μετρίας καλλονῆς, λευκὴ, ἀγαλματιώδης
καὶ προχωρήσασα μικρὸν, ἀφοῦ ἐσυλλογίσθη,
ἔστι ἐνώπιον αὐτῶν σιωπηλὴ, ῥεμβώδης.
Τὸν λόγον πρώτη ἡ Ἑλλὰς ἀπέτειν' εἰς ἐκείνην,
ἐνώ ἡ ἄλλη ἴστατο ἐκεῖ μὲ κατασχύνην.
« ὦ Ἱστορία ἀληθὴς, δμίλησον ταχέως,
» εἶπέ, ἂν ἔχω δίκαιον, εἰς τὴν Διπλωματίαν,
» ἂν εἶνε γῆ Ἑλληνικὴ ὁ κόσμος ὁ ἀρχαῖος,
» ὃν μοι ἀρνεῖται σήμερον αὐτὴ μ' ἀχαριστίαν.
» Ὀμίλησον, δμίλησον, κλεινὴ μου Ἱστορία,
» ἵνα αὐτὴ ἡ ἄστοργος πεισθῇ Διπλωματία».
Ἡ κόρη τότε ἡ σιγελὴ καὶ ἡ πολὺν ῥεμβώδης
μὲ σοβαρότητα πολλὴν ἐκάθισ' εἰς τοὺς βράχους
καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀφίνουσα βίβλους τινὰς ὑγκώδεις,
μίαν πρὸς μίαν ἤρχισε ν' ἀνοίγῃ μετὰ τάχους·
καὶ ἀφοῦ ἐφυλλομέτρησε τὰς βίβλους μέχρι τέλους
« Εἶνε σκληρὸν καὶ ἄδικον, ἀνέκραξ', ἐπὶ τέλους
» εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν κλεινὴν τὸ δίκαιον ν' ἀρνοῦνται
» καὶ τὴν ἀρχαίαν Δόξαν της νὰ μὴ τὴν ἐνθυμοῦνται
» Ἄλλ' ὦ Ἑλλάς, Σὺ, πέπρωται καὶ πάλιν ν' ἀναζήσης

»καί, ὡς τὸ πάλαι, εὐκλεῶς ἐδῶ θὰ βασιλεύσης,
»τὴν Δόξαν σου τὴν παλαιάν καὶ πάλιν θ' ἀποκτήσης
»καὶ μ' ὄλην τὴν ταπεινώσιν, Ἑλλάς, θὰ θριαμβεύσης»
Τότε ἡ γυνὴ ἡ ἀλαζών, ὡσεὶ ταπεινωθεῖσα,
κατήλθε τὴν Ἀκρόπολιν κ' εὐθὺς ἐξηφανίσθη
καὶ ἀπερχομένη ἐφαίνετο, ὡς μεταμεληθεῖσα,
καὶ ἐντελῶς πῶς δίκαιον ἔχει ἡ Ἑλλάς εἰ πεῖσθη.
Ἡ δ' Ἱστορία θέσασα τὰς βίβλους ὑπὸ μάλην,
ἐκεῖ εἰς τοὺς βράχους σιγηλῇ ἐξηφανίσθη πάλιν.
Ἔμεινε τότε ἡ Ἑλλάς ἐπὶ τῶν βράχων μόνη,
ἐκάθισ' εἰς τὸν θρόνον τῆς σιωπηλῆς, ὄμβρώδης
καὶ ἐπὶ τοῦ βραχίονος τὴν κεφαλὴν στηλόνει,
ἐνῶ σιγὴ ἐβασίλευε πέριξ μυστηριώδης.

III

Ὁ ἥλιος τῆς Ἀιτικῆς κατήρχετο βραδέως
κ' ἔκλινε μεγαλοπρεπῶς εἰς τὴν συνήθη δύσιν,
τὴν θάλασσαν τὴν κυανῆν λούων τοῦ Φαληρέως,
λαμπρύνων μὲ τὰς ἀργυρᾶς ἀκτῖνάς του τὴν φύσιν·
τὰ πάντα εἶνε ἤρεμα καὶ ἡσυχία πλήρης,
τὴν θέαν ταύτην τὴν σιγὴν κρότος οὐδεὶς ταράσσει,
ἀλλ' αἴφνης κρότοι καὶ βρονταὶ καὶ σιρατιαὶ ξιφῆρεις,
ὡσεὶ ἀνεμοστρόβιλος, τὰ πάντα συνταράσσει.
Ἄπο τοὺς κάμπους, τὰ βουνά, τὰ δάση καὶ τοὺς λόγγους
εἶδα νὰ βγαίνουν γίγαντες μὲ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ χέρι
κ' ἤκουσα τῶν τυράννων μας τοὺς ἀπαισίτους βόγγους
καὶ καρσοφύλλι νὰ βροντᾶ παντοῦ, σ' ὄλα τὰ μέρη
Εἶδα τοὺς Τουρκομάχους μας μὲ τὸ βαρὺ μηλῶνι,
μὲ τὰ πλατειὰ τὰ στήθεια των καὶ μὲ τὸ γυαταγάνι,
μὲ φουστανέλλαν πάλλευκον, ὡς τῶν βουνῶν τὸ χρόνι

φέροντας ἐν τῇ κεφαλῇ τῆς Δόξης τὸ στεφάνι.
Εἶδα μακρὸν τὸ πέλαγος ν' ἀνοίγη μὲ μαρίαν
καὶ ἐκ τοῦ βάρους ν' ἀναζῆ τὸ φάσμα τοῦ Κανάρη
παλαῖον πρὸς τὰ κύματα τοῦ πόντου μ' ἀγωνίαν
κ' εἰς χεῖρας ἔχον τὸν δαυλόν, τὸ σύμβολον τοῦ Ἄρη.
Εἰς τὴν Ἀκρόπολιν γοργῶς προσήλωσα τὸ ὄμμα
στὸν θρόνον ὅπου ἡ Ἑλλὰς ἐκάθιτο μονάχη
— πλὴν, ποία φρίκη ἱερὰ κατέλαβε τὸ σῶμα —
τὰ πάντα ἐξηφανίσθησαν καὶ ἔμειναν οἱ βράχοι.
Ὅλη ἡ αἴγλη τῆς κλεινῆς χώρας τοῦ Περικλέους,
ὄλ' ἡ μεγαλοπρέπεια κ' ἡ λάμψις τῆς ἐκείνης
τῆς ἀθανάτου ἐποχῆς καὶ τοῦ ἀφθίτου κλέους,
τὸ πᾶν ἐκεῖ ἐρείπια εἰς τὴν σιγμὴν ἐγίνη
κ' ἐπάνω εἰς τὰ συντρίμματα τῆς δόξης τῆς ἀρχαίας
ὑπερηφάνως ἡ Ἑλλὰς περιεπάτει μόνη,
θαυμάζουσα τὰς στρατιάς ἐκείνας τὰς γενναίας,
ἃς ἡ κλεινὴ ἡ δόξα τῆς πειᾶ καὶ στεφανώνει
Ἰδοῦ, ὁ Πατριάρχης μας μὲ τὸν Σταυρὸν εἰς χεῖρας
καὶ ὁ Ρήγας κρούων τὰς χορδὰς τῆς ἐθνικῆς του λύρας·
ἰδοῦ, ὁ Μάρκος Βότσαρης μὲ στήθεα αἱματομένα,
ὁ Διάκος ὁ ἀτρόμητος ἀνέζησε καὶ πάλιν,
ἰδοῦ, ἐκεῖ οἱ σταυραετοὶ ὄλοι τοῦ Εἰκοσιένα
εἰς τῆς Ἑλλάδος τὴν θεομὴν θιπτόμενοι ἀγκάλῃν
Ὅποια ἔκπαγλος εἰκὼν καὶ ἱερὰ συγχρόνως
τὴν θεῖαν ταύτην τὴν σιγμὴν ἐκεῖ ἐνεφανίσθη,
ὅταν ἡ Μήτηρ μὲ στοργὴν τὰ τέκνα τοῦ ἀγῶνος
εἰς τὰς θερμὰς ἀγκάλας τῆς πάλιν ἐνηγκαλίσθη.
Μήτηρ καὶ τέκνα μὲ χαρὰν καὶ μὲ μεγάλον πόνον
φιλήματα ἀνταλλάσσουσι τῶν παρελθόντων χρόνων
καὶ εἰς τὸ δάκρυ τῆς χαρᾶς ὅπου ἡ Μήτηρ χύνει

- σμίγει ὁ πόνος ἐν ταυταῖ, ἡ θλίψις κ' ἡ ὀδύνη.
- » Ἰδοὺ ἡμεῖς, Μῆτερ Ἑλλάς, εἰς τὴν θερμὴν σου ἀγκάλην
— μὲ σεβασμὸν οἱ σταυραετοί, εἶπον, τοῦ Ἐικοσιένα —
- » εἰς τὴν φωνὴν τὴν Μητρικὴν ἐσπεύσαμεν καὶ πάλιν
» εἰς τ' ἄγλα σου τὰ χῶματα τὰ αἱματοβαμμένα
- » Ἰδοὺ, καὶ πάλιν ἔτοιμοι μὲ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ χέρι·
» πρόσταξον, Σὺ, Μῆτερ Ἑλλάς, ἀμέσως ὅ,τι θέλεις
» καὶ θὰ πετάξωμ' ὡς ἀητοί, παντοῦ, σ' ὄλα τὰ μέρη
» καὶ πάλιν ν' ἀποθάνωμεν ἐκεῖ ὅπου μᾶς στέλλεις
- » Ἀλλά, ὦ Μῆτερ προσφιλῆς, πρὸς τί βαρεῖὰ στενάξεις ;
» ὁποῖος πόνος τῆς ψυχῆς σὲ κάμνει καὶ λυπεῖσαι ;
» πρὸς τί μακρὰν τὸ πέλαγος περίλυπος κυτιάζεις ;
» τὸ ἔνδοξόν σου παρελθὸν ἴσως θὰ ἐνθυμῆσαι.
- » Ἐρρωπε τότε ἡ Ἑλλάς βλέμμα εὐγνωμοσύνης
πρὸς τὴν μεγάλην γενεάν, ἣτις ἐκεῖ εἶσα
καὶ ἄρχισε νὰ ὀμιλῇ μετὰ πολλῆς ὀδύνης
» στὸν θεῖον Πατριάρχην μας κ' εἰς τὸν Φεροαῖον Ρήγα
« Σεῖς εἶσθε οἱ πρῶτοι μάρτυρες τῆς Παλιγγενεσίας·
» τὸ αἷμά σας τὸ τίμον ἐπότισε τὸ χῶμα
» καὶ εἰς τὴν γῆν μου ἐβλάστησε δένδρον ἐλευθερίας·
» στενάξουν ὁμως στὸν ζυγὸν καὶ ἄλλα μου τέκνα ἀκόμα.
- » Ἡ Θράκη μου, ἡ Ἡπειρος καὶ ἡ Μακεδονία,
» εἶνε ἀκόμη εἰς τὸν ζυγὸν, Χίος καὶ Μιτυλήνη
» κ' εἰς ἄλλα τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀρίζοντος σημεῖα
» χῶραι ἰδικαί μου στὸν ζυγὸν αἰῶνας ἔχουν μένει.
- » Τὰ προσφιλῆ τέκνα μου νυχθημερὸν στενάξουν
» εἰς ἀπεχθέστατον ζυγὸν καὶ μαύρην τυραννίαν
» καὶ μὲ φωνὴν σπαρακτικὴν βοήθειαν φωνάζουν
» καὶ κλαίοντα μοι τείνουσι τὰς χεῖρας μ' ἀγωνίαν.
» Ματαίως ὁμως εἰς ἐμὲ αὐτὰ τὴν χεῖρα τείνουν

»καὶ τὴν ἐμὴν βοήθειαν ζητοῦν ὅπως τοῖς δώσω.
»διότι οἱ ἀχάριστοι λαοὶ δὲν μὲ ἀφίρουν
»ἀπὸ τὸν ἄτιμον ζυγὸν ἐγὼ νὰ τὰ λυτρῶσω.
« Δοιοπὸν, τί ἄλλο εἰς ἐμὲ σήμερον ἀπομένει;
» ἢ μόνον σεῖς τὰ τέκνα μου κ' ἢ δύναμις τοῦ ξίφους,
» ὅπως σωθῆ ἕκ τῶν δεινῶν ἢ γῆ μου ἢ σκλαβωμένη ;
» — εἶπεν ἡ Μήτηρ ἡ Ἑλλὰς μετὰ πενθίμου ὄφους —
» Ἐμπρός, παιδιὰ μου, σπεύσατε μὲ τὸ σπαθὶ ἴσιτό χέρι,
» σαλπύσατε τὸ σάλπισμα παντοῦ ἐλευθερίας·
» ἐμπρός, ἐμπρός, πετάξατε, παντοῦ σ' ὄλα τὰ μέρη
» »καὶ σώσατε τοὺς ἀδελφοὺς τῆς μαζύρης τυραννίας.
Τοὺς λόγους τῆς συνώδενον ἢ θλίψις καὶ ὁ πόνοσ,
ἐνῶ ἐν δάκρυ ἔλαμψε στοὺς ὀφθαλμοὺς συγχρόνωσ.
Ἐστοὺς λόγους τούτους τῆς Μητρὸς ἄστραφαν ματαγάνια,
ἴσιτὰ σπλάγγνα τῆς ἀκούσθηκεν ἢ γῆ νὰ βγάγη βόγγους,
οἱ λέοντες ἔβρυχῆθησαν ἐκεῖ μ' ὑπερηφάνεια
καὶ ὄρμησαν ἀκάθεκτοι εἰς τὰ βουνά, ἴσιτους λόγγους.
Ἐμεινε πάλιν ἢ Ἑλλὰς ἐκεῖ ἐπὶ τῶν βράχων
καὶ πρὸς τὰς σκλάβας χώρας τῆς τὸ βλέμμα προσηλόνει,
παρατηροῦσα τὴν δεινὴν πάλιν τῶν τουρκομάχων,
οὗσ ἢ κλεινὴ ἢ Δόξα τῆς πετῆ καὶ στεφανόνει.

IV

Μυστηριώδης προχωρεῖ ἀκόμη ἢ ὀπτασία,
τὸ πνεῦμα ἐκπληροσόμενον ἐδῶ κ' ἐκεῖ πλανᾶται
κ' εἰς ἄλλους τόπους πρὸς σιγμὴν μὲ φέρ' ἢ φαντασία,
ἐκεῖ, ποῦ ἢ ἄλλη μας Ἑλλὰς, εἰς τὴ σκλαβὶδ κοιμᾶται.
Τὰ πάντα ἐδῶ καλύπτουσι ζόφος, μελαγχολία·
τὰ πάντα πένθιμος σιγὴ καὶ θλίψις περιβάλλει

εἰς πᾶσαν γῆν Ἑλληνικὴν ἢ σκοτεινὴ δουλεία.

παντοῦ, παντοῦ κατῆφεια επικρατεῖ μεγάλη.

*Ακούω θρήνους, στεναγμοὺς εἰς τὰ βουνά, τὰ δάση

καὶ κρότοι τῆς ἀλύσεως ταράσσουν τὸν αἰθέρα,

ἢ λόγγη τοῦ κατακτητοῦ πληγόνει καὶ σπαράσσει

τὰ σκλαβωμένα τὰ παιδᾶ καὶ τὴν κλεινὴν Μητέρα.

Βλέπω τὰς σκλάβας χώρας μας μ' ἀλύσους δεδεμένας

καὶ μετὰ ἄλλους ψυχικοῦ πικρῶς ν' ἀναστενάζουν·

τὰς βλέπω ὑπὸ τὸν ζυγὸν ὠχράς, καθημαγμένας

τὴν προσφιλῆ Ἑλλάδα μας μὲ πόνον νὰ κνιτάζουν.

*Ἰδού, ἔδῶ ἢ Ἡπειρος λυσικόμος καὶ κλαίει·

Ἰδού, ἐκεῖ ἢ περικαλλῆς πόλις τοῦ Κωνσταντίνου,

ἣτις αἰῶνας ἄρκετοὺς ἠρωτικῶς παλαίει

πιστὴ εἰς τὰς παραδόσεις τῆς κ' εἰς τόνομα Ἐκεῖνου.

*Ἰδού, τοῦ Ἀλεξάνδρου μας χώρα ἢ δοξασμένη

καὶ τῆς Ἑλλάδος προσφιλῆς κόρη, ἢ Μακεδονία·

Ἰδού, αὐτὴ σφαδάζουσα, ἀπελπισ, δακρυσμένη,

ξοσχίζοντες τὰ στήθη τῆς ζυγός, δολοφονία.

*Ὅποῖος πόνος τῆς ψυχῆς, ποία φρικτὴ ὁδύνη

καὶ ποῖον ἄλλος ἄπειρον στὰ στήθη μου γεννᾶται.

ν' ἀκούω θρήνους ἢ Ἑλᾶς ἢ δούλη νὰ ἀφίγη

καὶ εἰς τὰ ὄρη ὄρφανὴ νὰ βλέπω νὰ πλανᾶται.

Εἰς τὴν εἰκόνα τὴν φρικτὴν ἐκείνην π' ἀντικρύζω

κλαίω, στενάζω καὶ πονῶ, λυποῦμαι καὶ δακρύζω

Πλήν, αἴφνης εἰς τὸ πένθιμον ἐκεῖνο περιβάλλον

χαρμόσυνα σαλπίσματα, παντοῦ ἀντιλαοῦσι,

ἐκεῖ τριγύρω εἰς τὰ βουνά, μ' ὄχλοβοὴν καὶ σάλον

κ' εἰς ἐθνικὴν Ἀνάστασιν τοῦς δούλους προσκαλοῦσι.

Εἶδα ὁ τόπος πάραυτα ὅλος παντοῦ νὰ λάμπη

καὶ ἐπεφάνη ἢ φαινὴ Γιγάντων ἢ χορεία,

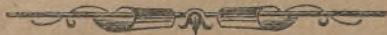

σκιρτεῦν τριγύρω ἀπὸ χαρὰν δάση, βουνὰ καὶ κάμποι
κ' ὑπερηφάνως προχωρεῖ ἐκεῖ ἡ Ἐλευθερία
Τοῦ Ἐικοσιένα οἱ ἄετοὶ παντοῦ κτυποῦν, πληγόνουν,
θραύουν τῶν δούλων τὰ δεσμὰ μεθ' ὑπερηφανείας
καὶ τὴν σημαίαν τοῦ σταυροῦ πάλιν ἀναστηλόνουν
κρημνίζοντες τὸ σύμβολον τῆς μαύρης τυραντίας.
Κ' ἐνῶ αὐτοὶ τὴν ἐθνικὴν σημαίαν μας ὑφοῦσι,
ὁ Κωνσταντῖνός μας ἐκεῖ ἀγέρωχος προβάλλει,
ἦχοι δὲ ὕμνου ἐθνικοῦ γλυκεῖς ἀντιλαοῦσι
καὶ ἐθνικὴ πανήγυρις τελεῖται ἐκεῖ μεγάλη·
ἡ δὲ Ἑλλὰς τὰς χεῖράς της ἴσιος Γίγαντας ἀπλόνει
κρατοῦσα δάφνης στέφανον κ' Ἐκείνους στεφανώνει.

Ἐσπίρησα ἐκ τῆς χαρᾶς ἴσὸν θέαμα ἐκεῖνο,
θέλω κ' ἐγὼ εἰς τῆς Μητρὸς νὰ πέσω τὴν ἀγκάλην,
πλήν, ἐξυπνῶ, καὶ ἐκπληκτικὸς τροῦμου κραυγὴν ἀφίνω
διότι μόνος ἔμεινα ἐπὶ τοῦ βράχου πάλιν.
Τὸ δνειρον ποῦ ἔβλεπα εὐθὺς ἐξηφανίσθη
κ' εἰς θλίψιν πάλιν ἄπειρον τὸ πνεῦμα ἐβυθίσθη.

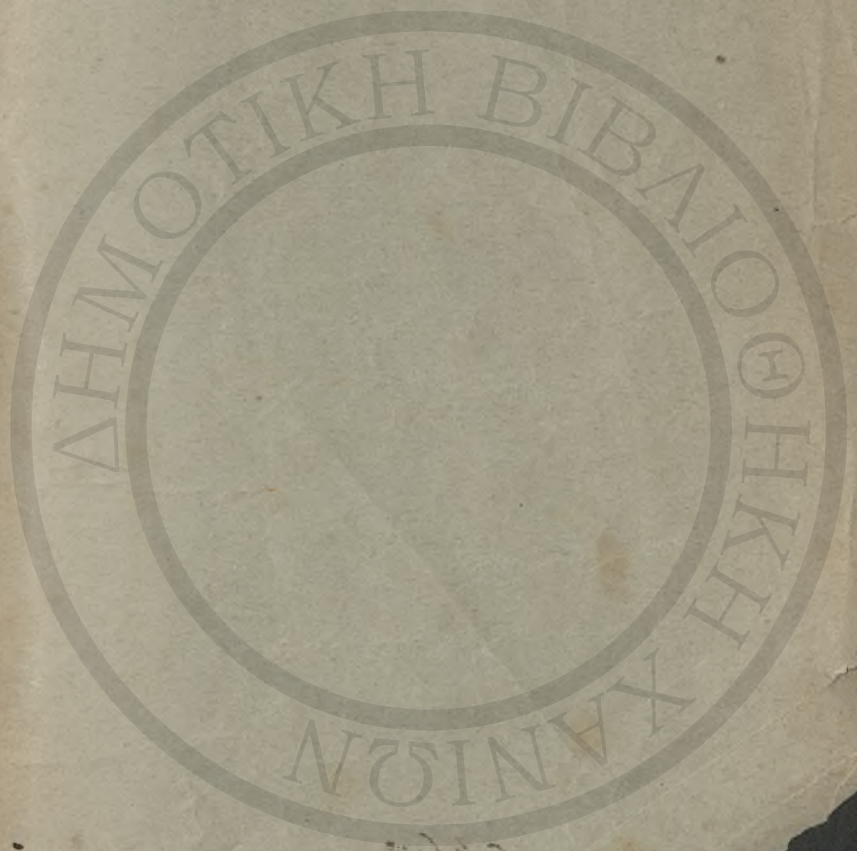
V

Θεέ μου ! πότε τὸνειρον αὐτὸ θὰ ἀληθεύσῃ ;
πότε ἡ δούλη ἡ Ἑλλὰς θ' ἀναστηθῇ καὶ πάλιν ;
Κωνσταντῖνός μας, πότε θὰ βασιλεύσῃ,
εἰς μίαν ἀδιαίρετον Πατριδα καὶ Μεγάλην ;
ἴλεως γίνου, ὦ Θεέ, τοὺς δούλους εὐσπλαγχνίσου·
σῶσον αὐτοὺς ἐκ τῶν δεινῶν τυραννικῆς ἀλύσου.

κ^ο εις
π.δα δ
και επεραν

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΧΑΝΙΩΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΧΑΝΙΩΝ

Τιμᾶται λεπτὰ 50.

Ε 20
και